

OBSAH

Úvod	7
Seznam zkratk	10

ČÁST I

Text občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.	13
--	----

ČÁST II

Judikatura	21
1. Postoupení pohledávky	23
1.1. Základní otázky	23
1.2. Práva nabývaná s pohledávkou	55
1.3. Jaké pohledávky lze či nelze postoupit	65
1.4. Notifikace dlužníka	87
1.5. Námitky dlužníka	96
1.6. Odpovědnost postupitele	110
1.7. Vymáhání pohledávky postupitelem	120
1.8. Postoupení souboru pohledávek	124
1.9. Procesní souvislosti	126
2. Převzetí plnění	143
3. Převzetí dluhu	156
4. Přistoupení k dluhu	167
5. Převzetí majetku	170
6. Novace	188
7. Narovnání	197

ČÁST III

Přílohy	213
Důvodová zpráva k občanskému zákoníku č. 89/2012 Sb.	215
Občanský zákoník č. 40/1964 Sb.	218
Obecný zákoník občanský	221
Věcný rejstřík k vybrané judikatuře	226

27. Přejít „práva domáhat se soudního výkonu rozhodnutí“

Na osobu, která jako postupník nabyla vykonatelnou pohledávku vůči dlužníku, přešlo postoupením také právo z vykonatelného rozhodnutí vydaného vůči ručiteli.

NS 20 Cdo 2051/2007, SoJ 61/2010

Z odůvodnění:

Postoupením přechází na postupníka pohledávka s příslušenstvím a veškerými právy s ní spojenými, a to v tom stavu, v jakém se nacházela v době postoupení. Současně s pohledávkou tak přechází i tzv. vedlejší práva, i když nejsou ve smlouvě o postoupení pohledávky výslovně konkretizována. Není přitom rozhodné, zda právo spojené s postoupenou pohledávkou je či není samostatně uplatnitelné. Takto může přejít kupříkladu i právo na smluvní pokutu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2006, sp. zn. 32 Odo 473/2005). Právy s pohledávkou spojenými jsou podle ustálené soudní praxe i práva věřitele ze zajištění pohledávky, a to i vůči třetím osobám. Na postupníka tak přechází i existující zajištění pohledávky (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2003, sp. zn. 21 Cdo 306/2003, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 4, ročník 2004 pod č. 31, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1352/2006).

Lze tedy uzavřít, že s postoupením pohledávky za veřejnou obchodní společností přechází na nabyvatele i právo ze zajištění této pohledávky ručícími společnostmi. Na postupníka přechází rovněž právo domáhat se soudního výkonu rozhodnutí zavazujícího hlavního dlužníka (v. o. s.), tak i rozhodnutí, jímž jsou zavázání k plnění postoupené pohledávky dlužníkovi ručitelé (společníci v. o. s.). Vždy je však nezbytné zkoumat, jaká pohledávka byla smlouvou postoupena a zda je dostatečně specifikována (předložená postupní smlouva neuvádí „pohledávku ze smlouvy o úvěru“, ale „pohledávku vyplývající ze smlouvy o postoupení pohledávky ze dne 28. 2. 2003“).

28. Přejít práva ze směnečného platebního rozkazu při postoupení rektasměnky

Smlouva o převodu zajišťovací rektasměnky (§ 524 obč. zák.), jíž se převádí daná rektasměnka, postačí k prokázání, že na nabyvatele směnky přešlo i právo ze směnečného platebního rozkazu, aniž by to výslovně muselo být (i když může) v postupní smlouvě uvedeno.

NS 20 Cdo 711/2009, SoJ 167/2011

Z odůvodnění:

V projednávané věci navrhl nařízení exekuce jiný subjekt než ten, kdo byl exekučním titulem označen jako žalobce. Přejít pohledávky oprávněná osoba proka-

zovala Smlouvou o prodeji podniku ze dne 19. 6. 2000, kterou uzavřela prodávající (zároveň žalobkyně z exekučního titulu) spol. X, a. s., s kupující spol. Y, a. s., a jejímž předmětem je podnik včetně věcí, práv a jiných majetkových hodnot, které patří prodávající a slouží k provozování jejího podniku, případně mají tomuto účelu sloužit. Oprávněná dále předložila Smlouvu o převodu zajišťovací rektasměnky ze dne 25. 10. 2007, uzavřenou mezi spol. Y, a. s., jako postupitelem a oprávněnou (zastoupenou advokátem) jako postupníkem, přičemž podpisy na smlouvě byly ověřeny notářsky (zčásti notářem JUDr. F. B. a zčásti notářkou JUDr. O. K.) a smlouva byla soudu předložena v kopii ověřené notářkou JUDr. A. P. Předmětem smlouvy je směnka vlastní nikoli na řad (rektasměnka), na jejímž základě byl vydán k exekuci navržený směnečný platební rozkaz.

Rektasměnka se převádí, jak vyplývá z čl. I. § 11 odst. 2 zákona č. 190/1950 Sb., cesí. Tou je ve světle právní úpravy smlouva o postoupení pohledávky podle § 524 a násl. obč. zák.

V souzené věci se smlouvou o převodu zajišťovací rektasměnky převádí daná rektasměnka, a jak vyplývá i z obsahu smlouvy, se všemi právy s ní spojenými. Mezi tato práva nepochybně patří i právo vymáhat plnění ze směnečného platebního rozkazu vydaného na základě předložené rektasměnky. Taková postupní smlouva proto stačí k prokázání, že na nabyvatele směnky přešlo i právo ze směnečného platebního rozkazu, tj. exekučního titulu, aniž by to muselo být v postupní smlouvě výslovně uvedeno (i když to samozřejmě pro přehlednost uvedeno být může).

Vyžaduje-li tedy odvolací soud k prokázání převodu práva z exekučního titulu další postupní smlouvu, nemá jeho požadavek oporu v zákoně.

V rozporu s tímto závěrem není ani odvolacím soudem zmiňované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2005, sp. zn. 20 Cdo 461/2004. V něm Nejvyšší soud uzavřel, že z právní úpravy, tj. čl. I. § 14 odst. 1 ani § 16 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb. nevyplývá, že by na majitele směnky (v tomto případě směnky „na řad“), jenž právo k ní prokázal způsobem stanoveným v čl. I. § 16 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb. a jenž je osobou odlišnou od osoby oprávněné ze směnečného platebního rozkazu, vydaného na základě směnky, která byla indosována, přešlo i právo z takového rozhodnutí, a že je tomuto tak proto, že zákonná úprava žádnou skutečnost, která by měla za následek přechod práva, nepředpokládá. Chce-li totiž majitel směnky, jenž doložil své právo k ní nepřetržitou řadou indosamentů, prokázat, že na něho přešla i práva ze směnečného platebního rozkazu vydaného na základě indosované směnky, musí být podpis indosanta na směnce úředně ověřen.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném závěru, dovolací soud je zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, odst. 3, věta první o. s. ř.).

29. Úroky z úvěru

Ujednání, podle něhož je věřitel oprávněn inkasovat úroky z úvěru z běžného účtu dlužníka, je dohodou o způsobu plnění peněžitého závazku plynoucího ze smlouvy o úvěru. Postoupením pohledávky ze smlouvy o úvěru tato dohoda nepřechází na postupníka; nejde totiž o právo spojené s pohledávkou (§ 524 odst. 2 obč. zák.).

NS 29 Odo 1594/2005, SoJ 119/2008

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 524 odst. 2 obč. zák. s postoupenou pohledávkou přechází i její příslušenství a všechna práva s ní spojená.

Ujednání uzavřené mezi dlužníkem a věřitelem, podle něhož je věřitel oprávněn inkasovat úroky z úvěru z běžného účtu dlužníka, je dohodou o způsobu plnění peněžitého závazku plynoucího ze smlouvy o úvěru. Stejně tak může být sjednán i jiný způsob placení, např. tak, že je dlužník povinen poukázat (prostřednictvím příkazu k úhradě) příslušnou částku vždy na konkrétní účet věřitele, uvedený ve smlouvě o úvěru. Není pochyb o tom, že v případě postoupení pohledávky z úvěru by posléze sjednaný způsob placení nemohl být zachován. Naopak, dlužník by byl (po oznámení, popř. prokázání postoupení – § 526 obč. zák.) povinen plnit postupníku a nikoliv postupiteli na jeho běžný účet. Způsob placení, sjednaný mezi věřitelem a dlužníkem, nelze tedy považovat za „právo“, jež podle ustanovení § 524 odst. 2 obč. zák. přechází na postupníka. Názor dovolatelky, podle něhož na původní žalobkyni přešlo „právo věřitele z dohody o inkasu úroků“, tedy správný není.

Nebyla-li původní žalobkyně oprávněna úroky z úvěru inkasovat z běžného účtu dlužníka, nesvědčila ani první žalované (jež vedla běžný účet dlužníka) povinnost umožnit původní žalobkyni inkaso úroků z běžného účtu dlužníka. Z uvedeného plyne, že původní žalobkyni pro nenaplnění jednoho ze základních předpokladů (porušení povinnosti) právo na náhradu škody nevzniklo, a proto nemohlo být ani převedeno na žalobkyni.

Dovolatelkou tvrzenými vadami řízení se Nejvyšší soud již nezabýval, neboť ty jsou nevýznamné s ohledem na závěry právního posouzení věci.

30. Výhrada vlastnického práva

Postupem pohledávky z kupní ceny nepřechází na prodávatelevo postupníka vyhrazené právo vlastnické.

NS Rv I 740/29, Vážný č. 9700

Z odůvodnění:

Žalobkyně napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., leč dovolání není opodstatněno. Soud dovolací shledává správným názor

odvolacího soudu, že vlastnické právo k prodaným předmětům, třebaže až do úplného zaplacení zůstalo vyhrazeno prodávajícímu, nestává se touto výhradou akcesoriem prodávajícího práva na zaplacení kupní ceny za prodané předměty, neboť vlastnické právo k těmto předmětům i v takovém případě zůstává samostatným právem na prodávajícího pohledávce z kupní ceny úplně nezávislým a jest jako takové schopné samostatné existence. Opačný dovozací názor v odvolání hájený není správný, neboť skutečnost, že vlastnické právo prodávajícího jest v určitém vztahu k jeho pohledávce na kupní cenu, k jejímuž zajištění slouží a s jejímž zaplacením zaniká, není s to, by mohla přivodit změnu samostatného práva vlastnického v akcesorium pohledávky na kupní cenu, an účelem výhrady vlastnického práva až do zaplacení kupní ceny není jeho zánik jako práva samostatného, nýbrž jen zajištění pohledávky prodávajícího na kupní cenu, jejímž zaplacením teprve podle vůle stran zanikne. Za tohoto stavu věci postupem pohledávky z kupní ceny s původní prodávajícího firmy Otakar S. na žalobkyni nepřešlo vyhrazené právo vlastnické firmy Otakar S. na žalobkyni a bylo by řešit otázku, zda jest tu právní důvod k převodu vlastnického práva s firmy Otakar S. na žalobkyni. Otázkou touto není však potřeba v tom sporu se zabývat, an jest správným názor odvolacího soudu, že kromě právního důvodu k nabytí práva vlastnického není tu další k nabytí tomu potřebné náležitosti, tj. odevzdání sporných věcí. Pokud jde o tuto otázku, shledává dovozací soud správným názor odvolacího soudu, že k odevzdání nedošlo ani ve smyslu § 426 ani 427 obč. zák. a že odevzdání prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák. nebylo žalobkyni v první stoličce ani tvrzeno. V tomto směru stačí odkázat dovozacího soudu na správné důvody napadeného rozsudku. Než, i kdyby k přednesu žalobkyně v první stoličce, že k odevzdání došlo, bylo lze přihlížeti tak, že v přednesu tom zahrnuty jsou všechny podle zákona možné způsoby odevzdání, tedy i odevzdání prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák., scházely by pro toto odevzdání nutné skutkové předpoklady. Podle stavu věci nižšími soudy zjištěného, nebyl držitel sporných předmětů František F. zástupcem firmy Otakar S. a firma nevykonávala jím svou vlastní držbu. Nemohlo proto pouhé uvedení F-ovo o postupu, po případě o postupu práva vlastnického přivodit odevzdání sporných předmětů žalobkyni, a na skutečnou fyzickou držbu sporných předmětů v době postupu neměla a skutečný držitel věcí, F. nebyl jejím zástupcem, jímž by skutečnou hmotnou držbu na nich vykonávala. Nemohlo proto k odevzdání ve smyslu § 428 obč. zák. tímto prohlášením postupu přejítí vlastnictví ke sporným předmětům se strany firmy S. na žalobkyni a výslovné prohlášení skutečného držitele F-a, že na dále věci ty držeti chce jménem žalobkyně, podle zjištěného stavu věci se skutečně nestalo.

1.3. Jaké pohledávky lze či nelze postoupit

31. Postoupení budoucí pohledávky

Lze postoupit i budoucí pohledávku, pokud není pochybnosti o osobě příštího dlužníka a o pohledávce samotné co do jejího vzniku.

Nelze soudně zabavit pohledávku, jež byla již postoupena osobě třetí.

NS Rv II 32/25, Vážný č. 4740

Z odůvodnění:

Dovolatelka, uplatňujíc neplatnost postupu pohledávky před jejím vznikem, přehlíží, že sama vymohla si zájem a příkázání pohledávky té před 21. dubnem 1923, kdy podle jejího tvrzení pohledávka vznikla, a že by sama nemohla uplatniti právo na tuto pohledávku, kdyby byl správným názor, jí hájený. Ve skutečnosti je však možným i postup budoucí pohledávky, pokud není pochybnosti o osobě příštího dlužníka, a zejména i o pohledávce samotné co do jejího vzniku. V tomto případě šlo o přijetí nabídky R-ovy na provedení díla pro zemský výbor, takže bylo předem jisto, že půjde o pohledávku za provedené dílo proti jeho objednateli. Další vývody dovolatelčiny spočívají na nesprávném výkladu §u 1395 obč. zák. Postup pohledávky stal se úmluvou mezi původním věřitelem a jejím nabyvatelem. Tímto okamžikem přestal R. býti věřitelem, a nemohli již věřitelé jeho nabýti práv na postoupenou pohledávku, jež mu již nenáležela.

32. Předpoklady postoupení budoucí pohledávky**Lze sice postoupiti i budoucí pohledávky, ale jen tehdy, jsou-li již určeny neb určitelný alespoň co do osoby dlužníka.**

NS Rv I 899/25, Vážný č. 5604

Z odůvodnění:

Žalobu firmy proti bance o zjištění, že není po právu postoupení pohledávek Ludvíkem H-em žalované bance, oba nižší soudy zamítly, odvozující oprávnění Ludvíka H-a k postoupení sporných pohledávek žalované bance z postupní listiny ze dne 7. července 1923, kterou žalující firma postoupila Ludvíku H-ovi k zajištění jeho případných postižných nároků do nejvyšší částky 500 000 Kč všechny své tehdejší i budoucí pohledávky proti svým zákazníkům a ostatní účetní pohledávky.

Nejvyšší soud vyhověl žalobě potud, pokud šlo o pohledávky, jež vznikly až po 7. červenci 1923.

Důvody:

Dlužno rozeznávati mezi postupem pohledávek v době postupu již existujících a postupem pohledávek budoucích. Lze sice postoupiti i budoucí pohledávky, ale jen tehdy, jsou-li již určeny neb určitelný alespoň co do osoby dlužníka, poněvadž k platnosti postupní smlouvy se vyhledává, jako k platnosti každé smlouvy, by předmět její byl určitý neb alespoň určitelným. Pro neurčitost svého obsahu jest tudíž neplatnou postupní smlouva ze dne 7. července 1923, pokud jí Ludvíku H-ovi postoupeny byly všechny budoucí pohledávky žalující firmy. V důsledku toho nebyla tato postupní smlouva způsobitou přivoditi přechod pohledávek v rozsudkovém výroku pod